

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	22460 Середня освіта (Інформатика)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22460
Назва ОП	Середня освіта (Інформатика)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.09 Інформатика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кобильник Тарас Петрович, Гомбалецька Поліна Андріївна, Махомета Тетяна Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.10.2021 р. – 20.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/01/014_soinf_b_0e578.pdf
Програма візиту експертної групи https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/01/programa_3a9c9.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Члени ЕГ на підставі вивчення матеріалів звіту про самооцінювання ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, нормативних документів, моніторингу офіційного веб-сайту ЗВО, отриманої інформації в процесі акредитаційної експертизи від представників внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів пересвідчилися, що дана ОП відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. Освітній процес за ОП забезпечено на високому рівні згідно із законодавством щодо вищої освіти з належним матеріально-технічним забезпеченням, що повністю відповідає сучасним вимогам. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Для забезпечення ОП задіяні НПП, які мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію та проходять стажування у відповідності до освітніх компонент, мають публікації у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science. У СумДПУ імені А.С. Макаренка створені належні умови для розвитку кадрового потенціалу, зокрема розвитку викладацької майстерності. Освітнє середовище є безпечним та комфортним для здобувачів вищої освіти та викладачів. ОП має значну суспільну значимість і цінність, оскільки в регіоні є потреба у вчителів інформатики. Експертна група вбачає перспективними для ОП Середня освіта (Інформатика) такі напрями діяльності як залучення до освітнього процесу закордонних науковців в галузі теорії та методики навчання інформатики і розроблення програм подвійного диплому із закладами-партнерами.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) передбачає фундаментальну підготовку в сфері шкільної інформатики, опанування інформаційними технологіями в галузі освіти та враховує необхідність такої ОП для регіону. Випускники ОП набувають достатній рівень компетентності задля реалізації себе на ринку праці, у тому числі в інших галузях. Цілі освітньої програми та ПРН узгоджені з урахуванням динаміки ринку праці в регіоні, відповідають рекомендаціям роботодавців та сучасним викликам вітчизняного освітнього простору. Освітня програма та навчальний план передбачають значний обсяг практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії та розвитку у здобувачів вищої освіти soft skills, що відповідають заявленим цілям. НПП мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію, проходять стажування у відповідності до освітніх компонент як в Україні, так і за її межами, мають публікації у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема Scopus та Web of Science. Академічна спільнота дотримується принципів академічної доброчесності та культури якості освіти, а в Університеті періодично відбуваються заходи з їх популяризації (Декада академічної доброчесності тощо) із залученням здобувачів вищої освіти та представників органів студентського самоврядування. Здобувачі вищої освіти залучені до дослідницької діяльності через їхню участь у конференціях, конкурсах, олімпіадах, написанні курсових робіт та публікації статей і результатів досліджень у збірниках матеріалів конференцій. Є призерами всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт. Наявність електронного документообігу в Університеті, в тому числі особисті електронні кабінети як студентів, так і викладачів, покращує організацію освітнього процесу для кожного її учасника. У СумДПУ імені А. С. Макаренка для викладачів створені сприятливі умови для їх професійного розвитку (безкоштовні тренінги та конференції, курси підвищення кваліфікації тощо), надається матеріальне та моральне заохочення. СумДПУ імені А. С. Макаренка та фізико-математичний факультет, зокрема, мають потужну матеріально-технічну базу та наявний локальний студентський простір, що забезпечують належний рівень підготовки здобувачів вищої освіти за даною ОП. На сайті СумДПУ імені А. С. Макаренка у вільному доступі представлені нормативно-правові документи, які регулюють освітній процес у ЗВО та регламентують права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Недостатня активна участь здобувачів вищої освіти щодо ініціювання пропозиції по удосконаленню змісту ОП та її ОК. Рекомендація: більш активно залучати здобувачів вищої освіти до перегляду ОП, засідань кафедри, круглих столів тощо. Недостатнє розуміння здобувачами вищої освіти процедури зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Рекомендація: стимулювати залучення здобувачів до неформальної освіти завдяки участі у різноманітних вебінарах, тренінгах, навчальних програмах. Відсутність випадків академічної мобільності здобувачів вищої освіти за даною ОП, зокрема міжнародної. Рекомендація: активізувати роботу щодо мотивування здобувачів освіти з а ОП до участі у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної. В окремих НПП низька публікаційна активність у межах забезпечення деяких ОК. Рекомендація: підвищити публікаційну активність у межах забезпечення деяких ОК. Недостатнє інформування студентів щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій та отримання матеріальної допомоги. Рекомендація: активніше проводити роз'яснювальну роботу щодо зазначених процедур.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП Середня освіта (Інформатика) має чітко сформульовану мету, що передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика), які володіють комплексними науковими і практичними знаннями в галузях інформаційних технологій, педагогіки й методики середньої освіти та практичними навичками навчання інформатики, і здатні до безперервної освіти й самовдосконалення, самостійної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти. Дана мета перекликається зі стратегічними цілями та місією ЗВО, що визначена у Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на 2020-2030 роки (<http://surl.li/agfpy>) та полягає у: наданні якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; особистому творчому розвитку всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; формуванні сучасного університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; інноваційній діяльності – спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Під час зустрічі ЕГ встановлено, що унікальність ОП Середня освіта (Інформатика) підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти чітко простежується, адже в Сумському регіоні це єдина ОП, яка забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців-учителів інформатики базової школи. Крім того, ЕГ отримала інформацію від адміністрації ЗВО, зокрема Пшеничної Л.В., щодо актуальності подальшого розвитку ОП Середня освіта (Інформатика).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування цілей ОП та програмних результатів навчання залучені різні групи стейкхолдерів: НПП, які забезпечують навчальний процес за ОП, здобувачі вищої освіти, роботодавці, академічна спільнота. Під час зустрічі роботодавці, а саме Прошкін В.В. (д. пед.н., професор, професор кафедри комп'ютерних наук та математики Київського університету імені Бориса Грінченка), Руденко Ю.О. (к. пед. н., вчитель-методист, голова циклової комісії бухгалтерії, фінансів та інформаційних технологій, Сумський коледж економіки і торгівлі), Фінашина С. М. (завуч КУ Сумської загальноосвітньої школи № 5) підтвердили, що вони долучаються до засідань кафедри інформатики, методичних заходів для вчителів області, науково-методичних семінарів учителів інформатики «Навчання інформатики: професійне зростання і творчий пошук» та спеціально організованими особистими зустрічами з метою удосконалення ОП. Зокрема, у ході спілкування Прошкін В.В. зазначив, що хоч він і не був залучений до розробки даної ОП, проте при її перегляді та оновленні був запрошений на засідання кафедри та надавав рекомендації щодо узгодження формулювання результатів навчання із прийняттям Професійного стандарту вчителя, збільшення обсягу математичної підготовки, формування вмінь комп'ютерного моделювання для реалізації міжпредметних зв'язків інформатики з іншими дисциплінами, перенесення ОК «Історія інформатики» у блок вибіркового дисциплін (підтвердженням є витяги з протоколів №7 від 25.02.20р. та №8 від 30.03.21р.). В ході бесіди Руденко Ю.О. повідомила, що теж надавала рекомендації під час засідань кафедри та рецензування ОП (протокол №8 від 30.03.21р.) щодо зменшення обсягу ОК «Англійська мова». Дана рекомендація була врахована, адже у проєкті ОП на вивчення англійської мови було відведено 18 кредитів, а у затвердженій ОП - 12. Також Руденко Ю.О. зазначила, що брала участь в обговоренні даної ОП і як член Ради роботодавців, що функціонує в СумДПУ імені А.С. Макаренка. Крім того, слід зауважити, що пропозиція Котлярової Ю.О. (директора КУ «Міський міжшкільний навчально-виробничий комбінат» Сумської міської ради) щодо збільшення обсягу практичної підготовки майбутніх учителів інформатики основної школи, яка відображена у рецензії на ОП, була врахована (у ОП за редакцією 2019 р. на практичну підготовку виділено 18 кредитів, за редакцією 2020 р. 22,5 кредита, а за редакцією 2021р. - 30 кредитів). Побаження та пропозиції здобувачів ВО також враховуються при оновленні ОП. Зокрема, під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що під час анкетування здобувачі освіти висловлювали пропозиції щодо зміни виду практичної підготовки з позашкільної роботи (протокол №7 від 25.02.20р.) та збільшення обсягу дисципліни «Олімпіадні задачі з інформатики та ІТ» (протокол №5 від 29.12.20р.). Під час вивчення документів (ОП, навчальні плани, протоколи засідань кафедри та ін.) було встановлено, що усі пропозиції стейкхолдерів та зауваження, було враховано та відображено в оновленій ОП, яка затверджена 31.05.2021р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ встановлено, ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці та регіонального контексту, що відображено у цілях та ПРН. Цілі ОП спрямовані на формування загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів інформатики закладів загальної середньої освіти, що відповідає регіональному контексту, адже в даному регіоні це єдиний університет, що забезпечує підготовку вчителів інформатики. Так, для підготовки конкурентоспроможного фахівця, здатного працювати в сучасних освітніх реаліях, ОП передбачає досягнення таких ПРН: ПРЗ 2, ПРЗ 3, ПРЗ 5, ПРЗ 6, ПРЗ 7, ПРУ 1, ПРУ 2, ПРУ 5, ПРУ 7, ПРК 3. Під час зустрічі із роботодавцями було з'ясовано, що дійсно випускники даної спеціальності затребувані на ринку праці, тому реалізація даної ОП є актуальною та важливою. Щодо врахування розвитку спеціальності, то зміст ОП удосконалюється відповідно до розвитку змісту шкільної освіти з інформатики та цифрових технологій, що враховано при викладанні ОК13-ОК18, ОК25 для формування ПК2, ПК3 та ПРЗ1, ПРЗ2, ПРЗ7, і ПРУ1, ПРУ-2, ПРУ-6. Дана ОП започаткована на основі планів підготовки вчителів інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова (запозичено зміст інформатико-математичної та методичної підготовки) та планів підготовки вчителів інформатики Університету імені Я. Длугоша (м. Кельце, Польща) (запозичено ідею організації математичної підготовки з використанням спеціалізованого математичного забезпечення). Під час оновлення ОП враховано досвід аналогічних освітніх програм вітчизняних закладів вищої освіти: Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, Харківського національного педагогічного університету імені Г. Сковороди, Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського, Рівненського державного гуманітарного університету. Наприклад, аналіз змісту подібної ОП Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського посприяв уведенню до переліку обов'язкових ОК дисципліни «Шкільний курс інформатики» як зазначено в самоаналізі (ОК19 для 2020 і ОК17 для 2021). Проте аналіз ОП 2019-2021 р.р. та навчального плану 2021р. дає підстави ЕГ зробити висновок, що введено не ОК «Шкільний курс інформатики», а «Інформатика у базовій школі». ОК «Шкільний курс інформатики» в ОП відсутня. Крім того, стажування викладачів на базі КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» уможливили збільшення кількості вибіркових курсів, які супроводжують дану ОП («Олімпіадні задачі з ІТ», «Інформаційний супровід наукового дослідження») тощо. За результатами закордонного стажування Н. Дегтярьової (Університет економіки в Кракові) запроваджено метод «крутий стіл» в опануванні ОК25.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика) відсутній, дана ОП розроблена у відповідності до вимог 6 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Крім того, ОП відповідає вимогам професійного стандарту за професією Вчитель закладу загальної середньої освіти (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) № 2736 від 23.12.2020). ЕГ підтверджує, що ПРН сформовано відповідно до чотирьох дескрипторів НРК, а саме в рамках: першого дескриптору (знання: концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання) визначено ПРЗ 1; другого дескриптору (уміння/навички: поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання) сформовано ПРУ 1-7; третього дескриптору (комунікація: донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово) реалізовано ПРК 1-3; четвертого дескриптору (відповідальність і автономія: управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії) імплементовано ПРА 1-3. Таким чином, ОП Середня освіта (Інформатика) забезпечує досягнення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти результатів навчання відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ сильними сторонами ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти вважає: відповідність цілей ОП місії та стратегії СумДПУ імені А.С.Макаренка; фундаментальну підготовку в сфері шкільної інформатики, опанування інформаційними технологіями в галузі освіти; затребуваність на ринку праці регіону професії вчителя інформатики; зацікавленість роботодавців у розвитку даної ОП, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей з даною фокус-групою. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються та уточнюються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатня активна участь студентів щодо ініціювання пропозиції по удосконаленню змісту ОП та її ОК, тому ЕГ рекомендує активніше залучати здобувачів освіти до засідань кафедри, круглих столів тощо.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ було встановлено, що цілі ОП Середня освіта (Інформатика) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти є чіткі та пов'язані з метою та стратегією СумДПУ імені А. С. Макаренка. При визначенні цілей ОП було враховано тенденції розвитку ринку праці, його потреби у вчителях інформатики. Аналіз ОП дозволив ЕГ зробити висновок, що визначені слабкі сторони щодо недостатньої активної участі здобувачів вищої освіти в ініціюванні пропозицій по удосконаленню змісту ОП, не перешкоджають досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання, тому Критерій 1 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз освітньої програми Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти показав, що її обсяг загалом та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для освітнього ступеня «бакалавр» та становить 240 кредитів, термін навчання 3 роки 10 місяців. ОП та навчальний план розроблені відповідно до «Положення про освітні програми у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<http://surl.li/mcev>), «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<http://surl.li/mcqe>). Обсяг обов'язкових компонент (у тому числі практичної підготовки та підсумкової атестації) становить 180 кредитів ЄКТС (75 % від загального обсягу), а обсяг вибіркового компонент становить 60 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу), що відповідає вимогам законодавства. Загальний обсяг практичної підготовки здобувачів вищої освіти складає 30 кредитів ЄКТС (12,5% від загального обсягу ОП), на підсумкову атестацію - 1,5 кредита. Розподіл кредитів здійснено порівну (по 30 кредитів ECTS) між семестрами.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру: передмову із зазначенням розробників та рецензентів; профіль освітньої програми; перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність; форму атестації здобувачів вищої освіти; матрицю відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам; матрицю забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми. ЕГ, на підставі вивчення змісту всіх складників ОП, з'ясувала, що обов'язкові ОК структуровано в логічній послідовності, вони пов'язані між собою і в сукупності дають змогу досягти заявлених цілей і ПРН, забезпечуючи формування інтегральної, загальних і професійних (фахових) компетентностей. Наприклад, ОК 24 «Інформаційний супровід діяльності вчителя» передусе вивчення ОК 25 «Методика навчання інформатики» та ОК 22 «Цифрове середовище ЗЗСО». Аналіз робочих програм даних ОК підтверджує логічну послідовність їх вивчення. Адже в ОК 24 студенти знайомляться з цифровими засобами, які доведеться використовувати вчителю в організації освітнього процесу, а вже під час опанування ОК 25 у них сформуються вміння застосовувати дані цифрові засоби під час навчання учнів інформатиці. ОК 22 вивчається після ОК 24 та частини курсу ОК 25 та розвиває у студентів вміння використовувати різноманітні цифрові платформи, інструменти тощо під час навчання конкретних тем зі шкільного курсу інформатики. Другою складовою змісту ОП є вибіркові навчальні дисципліни, їх каталог є у вільному доступі на сайті ЗВО (<http://surl.li/mbif>). ОП містить практичну підготовку (навчальна педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти, обчислювальний практикум, пропедевтична практика з інформатики та методики навчання та виробнича практика за профілем майбутньої професії) та підсумкову атестацію (Кваліфікаційний екзамен з інформатики та методики навчання інформатики та психолого-педагогічних дисциплін). Навчальний план сформовано з урахуванням ОК, передбачених ОП. Наявність структурно-логічної схеми за ОП дає можливість побачити взаємозв'язок між освітніми компонентами та послідовністю їх вивчення, що в свою чергу дозволяє прослідкувати досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Всі ПРН реалізуються компонентами блоку обов'язкових дисциплін і, таким чином, не залежать від обраної студентом вибіркової навчальної дисципліни. Наприклад, ПРЗ 4 реалізується через ОК 5, 7, 9, 15, 17, 22, 24, 25, 30, ПП1, ПП3, ПП4, ПА; ПРУ 5 реалізується через ОК 6, 15, 17, 22, 24, 25, 30, ПП2, ПП3, ПП4, ПА; ПРК 3 реалізується через ОК 3, 4, 6, 13, 16, 22, 24, 25, 28, 29, 30, ПП1, ПП3, ПП4, ПА;

ПРА з реалізується через усі ОК тощо. Проте, здійснивши аналіз ОП та навчального плану, ЕГ вважає за доцільне збільшити кількість кредитів на методичну підготовку, зокрема на ОК 25 "Методика навчання інформатики" (загальна кількість кредитів за ОП становить - 8 кредитів).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметній спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) для першого (бакалаврського) рівня, що відображено в загальних та фахових компетентностях, програмних результатах навчання, зазначених в ОП. Усі програмні результати навчання та компетентності визначені освітньою програмою забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової складової програми. Об'єктами вивчення є освітній процес у закладах загальної середньої освіти, пов'язаний з навчанням інформатики та сучасними методиками\технологіями навчання інформатики. В ОП реалізується інтеграція теоретичної фахової підготовки в галузі інформатики, методики навчання інформатики з практичною діяльністю. ОП має прикладну спрямованість і зорієнтована на теоретико-практичну підготовку вчителів інформатики та візуального супроводу процесу навчання, що забезпечує конкурентоспроможність випускників на регіональному та національному ринку праці, успішне працевлаштування та можливість подальшої освіти. Усі обов'язкові ОК ОП відповідають теоретичному змісту предметної області, методам і технологіям, якими має оволодіти здобувач вищої освіти, та забезпечують набуття практичних умінь і навичок у навчанні інформатики з використанням інноваційних технологій навчання.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ встановила, що формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ВО за даною ОП реалізується через вибір студентами ОК із каталогу вибіркових дисциплін, який представлено у вільному доступі на сайті ЗВО (<http://surl.li/mbif>); можливість вибору тем курсових робіт та баз практик; участь у наукових та науково-практичних заходах різного рівня; зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Процедура вибору ОК регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/mcet>), Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка (<http://surl.li/mbid>). Каталог ВК містить значну кількість дисциплін, з яких 36 представлено кафедрою інформатики. З 2019р. здобувачі ВО здійснюють вибір дисциплін через особисті е-кабінети, де відкрито доступ до ВК та їх коротких анотацій. Більш детальну інформацію здобувачі можуть отримати безпосередньо на кафедрі, яка пропонує певну дисципліну. Результати студентського вибору навчальних дисциплін із Каталогу вибіркових дисциплін зазначаються у відповідному Індивідуальному навчальному плані студента. Процедура вибору навчальних дисциплін проходить у два етапи: перший з 01-15 березня поточного навчального року; другий з 26 березня до 05 квітня поточного року (для здобувачів, які з поважних причин не змогли вчасно визначитися із вибором дисциплін та для корекції здійсненого вибору). Результати вибору навчальних дисциплін автоматично обробляється в програмі «Деканат+Університет» та аналізується навчальним відділом Університету. Усі ВК мають обсяг по 4 кредити кожна з формою контролю - залік. Інтерв'ювання студентів дає можливість ЕГ стверджувати, що вони були ознайомлені з можливими альтернативами та мали змогу вільно обирати навчальні дисципліни для вивчення. Зіставлення результатів інтерв'ювання різних респондентів та вивчення індивідуальних навчальних планів дозволяє зробити висновок, що ОП і розроблені процедури в ЗВО дають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. Крім того, індивідуальна освітня траєкторія здобувача ВО СумДПУ імені А.С.Макаренка передбачає й участь у програмах академічної мобільності, яка регулюється Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/agmfb>). Проте, за даною ОП випадків участі студентів у академічній мобільності на сьогодні не було. Однак, під час зустрічі з керівництвом університету, проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Кудріна О.Ю. заповнила, що укладено договір з Черкаським державним технологічним університетом щодо академічної мобільності студентів даної ОП, яка була запланована на листопад 2021 р., але у зв'язку із погіршенням епідеміологічної ситуації в країні, даний захід перенесено на березень-квітень 2022 р. Також укладено ряд угод із закордонними ЗВО (Болгарія, Польща, Словаччина тощо).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практичну підготовку здобувачів регламентує Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/mcet>), а порядок планування, організацію та контроль за практичною підготовкою студентів визначає Положення про проведення практик у СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/agmfw>), робочі та наскрізні програми практик (<http://surl.li/ambyz>). Практична підготовка здобувачів в межах даної ОП передбачена при опануванні різних освітніх компонентів та в процесі проходження різних видів практики: навчальна педагогічна практика в середній школі (4 семестр), обчислювальний практикум (6 семестр), пропедевтична практика з інформатики та методики навчання (6-7 семестр), виробнича практика за профілем

майбутньої професії (8 семестр). Загальний обсяг практик становить 30 кредитів ЄКТС, від загального обсягу ОП, що в свою чергу відповідає Положенню про проведення практик у СумДПУ імені А.С.Макаренка. Зміст програми практики у цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, програмних результатів навчання, про що свідчать інтерв'ювання випускників, які працюють за фахом, та роботодавців. Звіти здобувачів вищої освіти щодо проходження практик підтверджують сформованість професійних компетентностей зазначених у освітній програмі. Зокрема, завуч КУ Сумської загальноосвітньої школи № 5 Фінашина С. М. схвально оцінювали сформованість професійних компетентностей випускників даної ОП (Батюк І. М., 2018 рік випуску по бакалаврату). Базами практик є заклади освіти, з якими укладено відповідні договори. Здобувачі вищої освіти направляються на бази практик відповідно до наказів ректора. В ході онлайн-зустрічей здобувачі вищої освіти даної ОП зазначали, що керівники та методисти практик проводять зустрічі на початку та по завершенню практики, на яких присутні студенти, керівник практик, методисти та роботодавці. Перед початком практики здобувачів вищої освіти ознайомлюють із змістом, завданнями практики, критеріями її оцінювання та переліком звітної документації. Під час спілкування зі студентами та випускниками було встановлено, що опитування щодо задоволеності їх практичною підготовкою не здійснювалося, але свої враження та пропозиції щодо змісту та організації практичної підготовки мали можливість висловлювати під час її захисту. На сьогодні, задля моніторингу аналізу ступеня задоволення студентів організацією процесу практичної підготовки та відповідності баз практик вимогам програм практик розроблена та затверджена у вересні 2021 року «Анкета для здобувачів вищої освіти за результатами проходження педагогічної практики» (<http://surl.li/amcar>). Позавершено проходження студентами практики у 1 семестрі поточного навчального року анкета буде впроваджена в дію. Крім практичної підготовки, ОП передбачає вивчення здобувачами вищої освіти наступних практично орієнтованих ОК: ОК 10, ОК 13, ОК 17, ОК 18, ОК 22, ОК 24, ОК 25, ОК 27 тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз освітніх компонентів, результати бесіди ЕГ зі стейкхолдерами (здобувачами, НПП) дозволили дійти висновку, що освітні компоненти даної ОП сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок (soft skills), що є відповідним до цілей програми. У змісті ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти закладено можливість набуття наступних соціальних навичок здобувачами вищої освіти через вивчення обов'язкових навчальних дисциплін, практичної підготовки: здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети тощо. Експертна група під час спілкування зі студентами та НПП встановила, що набуття здобувачами вищої освіти soft skills відбувається завдяки використанню різних форм та методів навчання. Зокрема, Семеніхіна О.В. зазначила, що на перших заняттях кожен викладач повідомляє студентам про передбачені контрольні заходи, умови захисту лабораторних робіт, зазначає дедлайни тощо. Таким чином кожен викладач і формує в межах своєї дисципліни soft skills, а саме: дотримання даних дедлайнів, вміння вести конструктивний діалог, апелювати та відстоювати свою думку, вміння студентів працювати в команді тощо. Крім того, Коваленко Н.В. зауважила, що на фізико-математичному факультеті з 2018 року функціонує ГО «Освітні студії», де студенти в ході вивчення ОК6 Педагогіка, ОК28 Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін та ПП1 Навчальна педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти створюють проекти соціальної дії та беруть участь у діяльності ГО, розвивають вміння роботи в команді, толерантність, комунікабельність, вміння управління часом тощо. Створені соціальні проекти виходять за межі освітнього процесу, так в рамках Швейцарського конкурсу було створено 2 проекти «ІТ тур», «Програмувай граючі для дівчат». Здобувачі набувають соціальних навичок не лише завдяки освітнім компонентам ОП, але й через залучення до різних форм громадської діяльності, участі у волонтерських програмах та соціальних проектах; участь у різних майстер-класах та наукових заходах різних рівнів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю відсутній, тому розробники ОП орієнтувалися на професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736. Зокрема, аналіз ОП (редакція 2020 року) та ОП (редакція 2021 року) підтверджує відповідність у визначенні загальних та професійних компетентностей вищенаведеному стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану та робочих програм підтверджує факт того, що обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/mcct>) максимальна кількість контактних годин на один кредит

для здобувачів освіти ОС «бакалавр», як правило, становить 12-14 годин, а решта часу відводиться на самостійну роботу. Максимальна кількість контактних годин призначається за навчальними дисциплінами, де передбачений комплекс лабораторних робіт. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не перевищує 30 годин (максимум 21 година). Кількість контрольних заходів в семестр знаходиться в межах допустимих норм (кількість форм контролю в семестр не перевищує 8). Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим. Визначення основних засад організації та контролю самостійної роботи студентів, визначається Положенням про самостійну роботу в СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/agotz>). Зміст та обсяги самостійної роботи з кожної ОК визначено робочими програмами навчальних дисциплін. Аналіз даних робочих програм засвідчує наявність визначених тем самостійної роботи, кількість відведених на них годин, перелік рекомендованої літератури тощо. На думку всіх стейкхолдерів, обсяг освітньої програми є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Під час опитування фокус-групи здобувачів вищої освіти було підтверджено достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи за більшістю освітніх компонент, про що свідчать і результати опитування студентів «Щодо якості освіти», де зазначено, що 88,9% респондентів стверджують, що їм достатньо часу на виконання самостійної роботи, а тому не відчувають себе перенавантаженими. Отже, ЕГ може зробити висновок, що загалом розподіл навантаження дає змогу досягти передбачених ОП результатів навчання та реалістично враховує навчальний час студента.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП відповідає встановленим вимогам, має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання; зміст відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема, через індивідуальний вибір студентами навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Процедури вибору здобувачами вибіркових дисциплін чіткі і зрозумілі та передбачають вибір ОК із каталогу вибіркових дисциплін, який представлений на сайті ЗВО. Вагоме місце в ОП займає практична підготовка здобувачів освіти, на яку виділено 30 кредитів від загального обсягу ОП. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Розглянути можливість запровадження дуальної форми навчання за ОП «Середня освіта (Інформатика)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, оскільки є значна потреба у вчителях інформатики в Україні та даного регіону зокрема.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками Критерію 2: обсяг ОП відповідає встановленим вимогам, має чітку структуру; структура і послідовність ОК логічна; зміст відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності; забезпечує можливість індивідуальної траєкторії навчання. ЗВО в межах даної ОП забезпечує достатній рівень практичної підготовки, розвиток soft skills. Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також визначені слабкі сторони щодо відсутності здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, експертна група дійшла висновку, що ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО у доступному форматі (<http://surl.li/agptu>). У Правилах прийому окремим блоком прописані спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти абітурієнтів пільгових категорій (Розділ 8). У Додатку 1 до Правил прийому міститься перелік освітніх ступенів, спеціальностей, освітньо-професійних програм, конкурсних пропозицій та ліцензійні обсяги за якими оголошується прийом на навчання, згідно якого ліцензійний обсяг на дану ОП за денною формою (20 осіб) і стоїть позначка про наявність пройденої акредитації. А у Додатку 2 міститься перелік спеціальностей та вступних випробувань для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі скороченим/нормативним терміном навчання, а у Додатку 4 - перелік конкурсних предметів, творчих конкурсів для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти. Крім того, на сайті університету на сторінці «Вступна кампанія 2021» крім Правил прийому наявні кнопки для переходу на сторінку Консультативного Центру надання допомоги абітурієнтам (<http://surl.li/amgfw>), яка містить контактну інформацію; на Документи для вступу (<http://surl.li/amgga>), де міститься довідкова інформація щодо вступу на певний ОС; на Калькулятор ЗНО (<http://surl.li/amghb>), який уможливує швидкий підбір спеціальностей за сертифікатами ЗНО для розрахунку балів тощо. Також варто відмітити, що на сайті ЗВО розміщено окремий розділ «Навчання іноземних громадян», що вміщує умови вступу на навчання іноземців та осіб без громадянства, що визначено Правилами прийому (п. XIV), вимоги для абітурієнтів-іноземців, перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка іноземців та осіб без громадянства, розміщена англійська й російськомовна версії правил прийому на навчання для іноземців (<http://surl.li/amgkw>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з «Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (<http://surl.li/agptu>) для вступу на ОС «Бакалавр» прийом абітурієнтів здійснюється на основі ПЗСО або на основі ОКР молодшого спеціаліста/ОС молодшого бакалавра. За ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначено наступні конкурсні предмети та їх вагові коефіцієнти: «Українська мова» – 0,3; «Математика» – 0,3; «Історія України або Іноземна мова або Біологія або Географія або Фізика або Хімія» – 0,3; Вага документа про ПЗСО – 0,1. Не визначено профільного предмету для вступу на навчання за ОП «Середня освіта (Інформатика)». При вступі на основі ОКР молодшого спеціаліста передбачено подання сертифікатів ЗНО з української мови (ваговий коефіцієнт - 0,25), з Біологія, Географія, Хімія, Фізика, Математика, Історія України, Іноземна мова (ваговий коефіцієнт - 0,25) та складання фахового іспиту (Інформатика) (ваговий коефіцієнт - 0,5). Мінімальний бал ЗНО визначається відповідно до Правил прийому університету (Додаток 4) та становить 100 балів за цією ОП. Програма вступних випробувань (<http://surl.li/amijz>) переглядається щорічно. Перезарахування результатів навчання зі складених абітурієнтом, який вступає на основі ОКР молодшого спеціаліста/ОС молодшого бакалавра, навчальних дисциплін за попередньою освітою здійснює деканат, шляхом порівняння змісту дисциплін, загального її обсягу, форми семестрового контролю, а дисципліни, виведені як академічна різниця, заносяться до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Процедура перезарахування результатів навчання регламентується Положенням про перезарахування результатів навчання у СумДПУ імені А.С.Макаренка (<http://surl.li/amivu>). На даній ОП навчаються також іноземні громадяни, які мали документи про повну загальну середню освіту. Зарахування іноземців та осіб без громадянства здійснюється в межах ліцензованого обсягу до СумДПУ імені А.С.Макаренка за результатами вступних іспитів з визначених предметів і мови навчання та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, і врахування балів успішності, що дають право на продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий ступінь (рівень) освіти, на підставі укладеного договору. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої ОП і є цілком виправданими і логічними для фундаментальної підготовки майбутніх вчителів інформатики.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються «Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка» (<http://surl.li/mcet>), «Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (<http://surl.li/agmfb>), «Положення про перезарахування результатів навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка»

(<http://surl.li/agsgy>). Правила визнання і перезарахування результатів навчання є достатньо зрозумілими, чіткими і доступними для всіх учасників освітнього процесу на офіційному веб-сайті ЗВО, про що свідчить аналіз вищезазначених документів. У зазначених нормативних документах чітко прописаний порядок визначення та складання академічної різниці, перезарахування навчальних дисциплін та оформлення відповідних документів. Також, в ході спілкування зі студентами було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти обізнані із процедурою визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. Проте, за даною ОП випадків участі студентів у академічній мобільності на сьогодні не було. Однак, під час зустрічі з керівництвом університету, проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Кудріна О.Ю. запевнила, що укладено ряд договорів із закладами вищої освіти щодо програм зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності здобувачів вищої освіти даної ОП (Черкаським державним технологічним університетом, ЗВО Болгарії, Польщі, Словаччини тощо).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті прописана у «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (<http://surl.li/agspj>), що розміщене у вільному доступі на сайті ЗВО. Здійснивши аналіз Положення, ЕГ засвідчує, що воно містить чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Під час бесіди з гарантом, НПП та здобувачами вищої освіти було встановлено, що на даний момент зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на даній ОП відсутні. Варто відзначити, що участь здобувачів у неформальній освіті вітається та підтримується НПП, адже під час інтерв'юванні і викладачі, і студенти зазначали, що за проходження відповідних курсів та отримання сертифікатів, викладачі зараховують дані результати як поточне оцінювання. Наприклад, за проходження курсів на платформі EdEra «Нова українська школа» деяких розділів, а саме «Організація роботи в класі», «Педагогіка діяльності» Коваленко Н.В. нараховує здобувачам додаткові бали за ПП1 Навчальна педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти; студентці Кіблицькій Ользі було перезараховано бали з певних тем (Методи навчання, інтерактивні методи) ОК 6 Педагогіка за участь у грантовому проекті «Польсько-українська школа програмування»; Семеніхіна О.В. за результатами проходження безкоштовних онлайн-курсів на Prometheus по програмуванню мовою С++ аналогічно перезараховує бали на рівні поточного оцінювання з відповідних модулів ОК18 Програмування; викладач ОК4 Англійська мова Чикалова М.М. нараховує додаткові бали з даної ОК за участь в науковій конференції з виступом доповіддю англійською мовою тощо. Така процедура часткового перезарахування хоч і не прописана в Положенні, проте спонукає здобувачів до саморозвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Експертна група констатує, що правила прийому на навчання за ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх зацікавлених сторін і не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО. В університеті документально розроблена чітка політика щодо визнання результатів навчання студентів, отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті, оприлюднена у вільному доступі на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Академічна мобільність не реалізується в повному обсязі, в тому числі міжнародна. Тому рекомендуємо активізувати діяльність щодо залучення здобувачів вищої освіти до програм зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності в рамках даної ОП. Стимулювати залучення здобувачів до неформальної освіти завдяки участі у різноманітних вебінарах, тренінгах, навчальних програмах.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями Критерію 3. Правила прийому є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень

та є доступними на веб-сайті ЗВО, а процедури прийому на навчання за ОП відповідають вимогам законодавства тощо. Виявлені недоліки щодо відсутності на даний час академічної мобільності здобувачів вищої освіти даної ОП є незначними та не впливають на якість реалізації ОП. Критерій 3 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОП Середня освіта (Інформатика) СумДПУ імені А.С. Макаренка відповідають Положенню про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/mcet>), студентоцентрований підхід регламентується Положенням про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання (<http://surl.li/aolao>), в якому зазначається, що здобувач ВО є активним учасником освітньо-наукового та культурно-мистецького процесу. Основні положення щодо дотримання принципів академічної свободи відображені у пп.8.2 (педагогічні та науково-педагогічні працівники) та 8.4 (особи, які навчаються в університеті) Статуту Університету (<http://surl.li/rnqt>). НПП згідно принципів академічної свободи можуть вільно обирати форми, методи, засоби навчання, напрям наукової діяльності, форму представлення її результатів, що було підтверджено під час зустрічі з академічним персоналом. Реалізація принципів свободи для студентів реалізується через висловлення власних думок, вибору форми виконання навчальних завдань, вибір різних засобів комунікації для спілкування з НПП, участь у наукових заходах різного рівня тощо. На момент проведення акредитаційної експертизи у ЗВО запроваджено дистанційне навчання, для супроводу якого використовуються такі програмні засоби як Zoom, Google Meet тощо. Комунікація зі здобувачами здійснюється через різні засоби миттєвого зв'язку, зокрема Viber, Telegram. Для підтримки дистанційної та очної форми навчання в Університеті використовується платформа Moodle. Ці факти були підтвержені на зустрічах як з НПП, так і зі здобувачами. Аналіз Матриці відповідності засвідчив, використання таких методів навчання для підтримки студентоцентрованого підходу, як дослідницький, проблемне навчання, дискусія, самоаналіз та ін. Крім того, окремі НПП під час занять використовують такі інноваційні методи навчання, як: «перевернутий клас» (М. Друшляк, ОК12), «навчаючись учусь» (А. Юрченко, ОК13), «мозковий штурм», «проблемна ситуація» (В. Шамоля, ОК19 та ОК21), «інтерактивне спілкування», «побудова інтелект-карт» (О. Семеніхіна, ОК26), «лекція-дискусія», «робота у малих групах» (Н. Дегрятьова ОК25), «робота у малих групах», «акваріум», «мікровикладання», «ажурна пилка» (Н. Коваленко, ОК6) тощо. Кафедрою інформатики СумДПУ імені А.С. Макаренка щорічно проводиться опитування (<https://bit.ly/3mbaMFo>) щодо рівня задоволеності навчання на ОП Середня освіта (Інформатика). Результати опитування здобувачів ВО (<http://surl.li/aolah>) свідчать, що переважна більшість студентів (92,8%) повністю задовольняє рівень викладання. Усі респонденти вважають, що більшість НПП демонструють вміння пояснити матеріал, застосовують різні методики та цікаві форми роботи. Результати таких опитувань обговорюються на засіданні кафедри інформатики (пр. №7 від 25.02.2020, №5 від 29.12.2020, №2 від 28.09.2021). Під час зустрічей з НПП та здобувачами ЕГ було з'ясовано, що методи та форми навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було підтверджено їх обізнаність стосовно змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Здобувачі мають електронні особисті кабінети (їх було продемонстровано під час зустрічі), у яких відображається перелік ОК на поточний семестр. У системі Moodle містяться робочі програми, у яких відображено інформацію про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання. Також про зміст освітніх компонентів, критерії їх оцінювання здобувачі вищої освіти дізнаються на першому занятті. Вони є зрозумілими і доступними для здобувачів вищої освіти. Робочі програми ОК (як обов'язкових, так і вибіркових) розміщені на сайті кафедри інформатики (<https://fizmat.sspu.edu.ua/dokumenty-kaf-inf>). Ці факти були підтвержені на зустрічі зі здобувачами.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

СумДПУ імені А.С. Макаренка забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП Середня освіта (Інформатика). Це відбувається шляхом використання дослідницьких методів навчання, написання курсових робіт, участі у різноманітних конкурсах, конференціях різного роду, публікації статей. На основі аналізу відомостей самоцінювання ОП (зокрема Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання) формування навичок дослідницької роботи здобувачів відбувається у процесі навчання більшості обов'язкових ОК циклу професійної підготовки, наприклад ОК6, ОК7, ОК10, ОК12, ОК25, ОК26, ОК27. Зокрема, здобувачі Марченко В., Чередник І., Бесєдін І. є авторами (співавторами) наукових статей. На запит ЕГ ЗВО було надано відомості про публікації студентів та про учасників і переможців у конкурсах різного роду. Зокрема, слід відзначити успішні результати участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових

робіт студентки 3-го курсу бакалаврату І. Чередник та випускника А. Кузьменка. На зустрічі зі здобувачами, студенти Ярмач Є.В., Гонтар О.С., підтвердили, що брали участь у конкурсі з комп'ютерної графіки. Проте в особистому електронному кабінеті Ярмач Є.В. у розділі «Наукова активність» цього не відображено.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП, які викладають на ОП Середня освіта (Інформатика) регулярно оновлюють зміст ОК та пропонують нові дисципліни для ОП, враховуючи основні наукові дослідження і сучасні практики як в інформатичній, так і в педагогічній галузях, побажання стейкхолдерів. Усі пропозиції щодо оновлення змісту ОК та модернізації освітньої складової обговорюються на засіданнях кафедри інформатики (протоколи №11 від 23.06.2020, №11 від 29.06.2021). Наприклад, оновлення ОК «Програмування» полягало в додаванні матеріалу з теми «Сучасні мови програмування» та розширенні теоретичного матеріалу для опанування Java із збільшенням аудиторної роботи. Проте слід зазначити, що у списку рекомендованих джерел окремих робочих програм ОК зустрічаються застарілі джерела. Зокрема, у робочих програмах ОК «Програмування» в переліку основних рекомендованих джерел є посібник 2002 року, ОК «Основи інформатики» - 2006 р. та 2008 р. На думку ЕГ, такі джерела недоцільно включати до переліку рекомендованих джерел як основні.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Відомості про участь у міжнародних проектах, стажуванні надає Відділ міжнародних зв'язків, на сайті (<https://sspu.edu.ua/viddil-mizhnarodnykh-zv'язkiv>) якого розміщена вся актуальна інформація, пов'язана з інтернаціоналізацією діяльності СумДПУ імені А.С. Макаренка. Міжнародними партнерами СумДПУ імені А.С. Макаренка є заклади з Білорусі, Болгарії, Китаю, Польщі тощо. На даний момент на ОП Середня освіта (Інформатика) навчається 8 іноземних студентів. ЕГ група зробила висновок, що у СумДПУ імені А.С. Макаренка створені належні умови для навчання, викладання та наукових досліджень, пов'язаних з інтернаціоналізацією. Це підтвердила зустріч з начальником відділу міжнародних зв'язків Денежніковим С.С. НПП, які викладають на ОП Середня освіта (Інформатика), публікуються у закордонних виданнях (зокрема, Удовиченко О.М., Семеніхіна О.В., Колесник Ю.І., Дегтярьова Н.В., Руденко Ю.О., Лукашова Т.Д.), що входять до баз Scopus та Web of Science, та проходять стажування у закордонних закладах вищої освіти (зокрема, Удовиченко О.М., Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі освіти вчасно інформуються про цілі, зміст, результати навчання, критерії оцінювання. Освітній процес характеризується студентоцентрованим підходом до навчання. Використання методів та засобів навчання на ОП дозволяють досягти задекларованих програмних результатів. Здобувачі освіти залучені до дослідницької діяльності через їхню участь у конференціях, конкурсах, написанні курсових робіт та публікації статей і результатів досліджень у збірниках матеріалів конференцій. У СумДПУ імені А.С. Макаренка створені належні умови для навчання, викладання, проведення наукових досліджень, пов'язаних з інтернаціоналізацією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

У деяких робочих програмах ОК зустрічаються застарілі літературні джерела, особливо з інформатичних дисциплін, які ЕГ рекомендує оновити. Здобувачі вищої освіти за даною ОП не приймають участь у міжнародній академічній мобільності. Тому ЕГ рекомендує розглянути можливість активізації діяльності, спрямованої на мотивування студентів брати участь у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями Критерію 4 (оптимальне поєднання форм, методів та технологій навчання під час реалізації ОП; вдале поєднання викладачами навчання і досліджень на ОП, що реалізується на достатньому рівні через участь студентів у конференціях різного рівня, конкурсах, написанні курсових робіт та публікаційної активності у збірниках матеріалів конференцій; достатня обізнаність здобувачів щодо змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів тощо). Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також виявлені недоліки (які є не суттєвими, оскільки для їх усунення потрібно небагато часу та є рекомендаціями для покращення рівня якості ОП) щодо відсутності участі здобувачів вищої освіти у програмах академічної мобільності та наявності у деяких робочих програмах ОК застарілих літературних джерел, експертна група дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти унормовані Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка (<http://surl.li/mcset>, п.4.7), Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу (<https://bit.ly/3bbE6F5>). Поточний контроль за накопичувальною системою здійснюється на практичних, семінарських, лабораторних заняттях і передбачає перевірку набутих результатів навчання за ОК. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти зазначаються у робочих програмах, які розміщені на сайті кафедри інформатики (<http://surl.li/ambyz>), та у системі Moodle. Крім того, дану інформацію повідомляють викладачі на першому занятті. Це було підтверджено під час зустрічей з відповідними фокус-групами. Також з переліком ОК, формою контрольних заходів, поточною успішністю, пропусками занять та іншою інформацією здобувачі освіти можуть ознайомитися у своєму особистому е-кабінеті. Це було продемонстровано студенткою Ярмак С.В. під час зустрічі зі здобувачами. Занесення результатів поточного контролю в електронний журнал обліку успішності вказує на прозорість оцінювання результатів навчання здобувачів. Студенти знають про процедуру оскарження оцінювання результатів навчання. На думку ЕГ, позитивним фактом і підтвердженням зрозумілості та чіткості форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання є відсутність оскарження результатів семестрового контролю на даній ОП. Формою підсумкового контролю може бути або диференційований залік або іспит. Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка (<http://surl.li/aoleo>) визначає порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для здійснення атестації здобувачів, вимоги до організації атестації, регламентує діяльність учасників освітнього процесу з організації та проведення атестації, яка на даній ОП відбувається у формі кваліфікаційного екзамену.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт відсутній. Атестація здобувачів вищої освіти ОП Середня освіта (Інформатика) проходить відкрито і публічно у вигляді кваліфікаційного екзамену та регламентується відповідним Положенням. Освітніми програмами до 2018 року вступу включно передбачається атестація у вигляді захисту кваліфікаційної роботи. Починаючи з ОП 2019 року вступу атестація здійснюється у вигляді кваліфікаційного екзамену з інформатики та методики навчання інформатики та психолого-педагогічних дисциплін.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У СумДПУ імені А.С. Макаренка визначені чіткі зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (п.4.7, <https://bit.ly/3nocKBg>), Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС (<https://bit.ly/3Gxe3GW>), Положенням про проведення практик (п. 5, <https://bit.ly/3EgLLId>), робочими програмами ОК. Порядок оскарження результатів контрольних заходів визначені у Положенні про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf) та Положенні про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf). Зокрема, у п.7 Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf) визначено порядок розгляду апеляції у випадку незгоди з оцінкою. Об'єктивність екзаменаторів досягається за рахунок дотримання вимог відповідних Положень, відкритістю

РП дисциплін, єдиними критеріями оцінювання, доступністю до їх змісту, часу і місця проведення, публічністю та прозорістю проведення контрольних заходів. Позитивним моментом є запровадження електронного журналу обліку успішності академічної групи (<https://bit.ly/3jBAscj>), наявністю електронного особистого кабінету студента. Під час зустрічі з академічним персоналом було з'ясовано, що випадків оскарження оцінювання результатів навчання на цій ОП не було. Це також підтвердили і здобувачі.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються відповідними Положеннями, які розміщені у розділі «Академічна доброчесність» (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/ad>). Всі НПП, які забезпечують реалізацію даної ОП підписали декларацію про дотримання АД. Студенти також долучаються до підписання такої декларації. Першокурсники обов'язково беруть участь у круглих столах, тематичних зустрічах з даної тематики (<https://bit.ly/3jBNbM2>). На сайті університету у розділі «Опитувальники» (<https://sspu.edu.ua/opytuvalnyky>) та випускової кафедри (<https://bit.ly/3Cj1cWb>) містяться анкети для здобувачів вищої освіти щодо дотримання академічної доброчесності. Результати опитувань обговорюються на науково-методичній комісії з якості освіти, комісії з АД та структурних підрозділів. Перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт здійснюється з використанням ліцензійного програмного забезпечення (www.plagiat.pl та StrikePlagiarism.com), яке встановлено на базі Наукової бібліотеки. Запити на перевірку робіт можуть надсилатися як власне студентами, так і представниками кафедри. Здобувачам рекомендують перевіряти на наявність академічних збігів курсові роботи безкоштовними онлайн сервісами. Також курсові роботи перевіряються на плагіат силами кафедри інформатики. Проте централізованої перевірки для курсових робіт не здійснюється. У вересні 2021 р. було проведено декаду АД (<https://bit.ly/3vKZeLR>). На думку ЕГ, в СумДПУ імені А.С.Макаренка системно реалізується та популяризується політика академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила, форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, прозорими, відомими здобувачам вищої освіти ще на початку вивчення курсу та дозволяють оцінити досягнення здобувачем програмних результатів навчання та результатів навчання як за окремими ОК, так ОП в цілому. Процедури оскарження результатів та їх повторного проходження відображені у відповідних положеннях, доступних на сайті Університету. У СумДПУ імені А.С.Макаренка інформують студентів про академічну доброчесність, проводять заходи щодо її популяризації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Курсові роботи не перевіряються централізовано ЗВО на наявність академічних збігів, тому ЕГ рекомендує розглянути можливість централізованої перевірки курсових робіт на наявність академічних збігів програмами, наявними в Науковій бібліотеці.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями Критерію 5 (форми контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, а критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти дозволяють встановити досягнення здобувачів вищої освіти; визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності тощо). Виявлені недоліки (курсів роботи не перевіряються централізовано ЗВО на наявність текстових збігів) суттєво не впливають на якість освітньої програми, оскільки мають рекомендаційний характер щодо покращення ОП. Критерій 5 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Таблиці 2 та кадрового складу кафедри інформатики та викладачів інших кафедр, задіяних на ОП Середня освіта (Інформатика) дає підстави стверджувати, що професійна кваліфікація викладачів загалом забезпечує досягнення ПРН. Аналіз дипломів про вищу освіту, дипломів про наукові ступені викладачів свідчить, що їхня професійна кваліфікація відповідає дисциплінам, які вони викладають. Так, дисципліни «Методика навчання інформатики», «Інформаційний супровід діяльності вчителя», «Інформатика в базовій школі» викладає доц. Дегтярьова Н.В., яка є кандидатом педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 Теорія та методика навчання (інформатика), має публікації, які індексуються, зокрема у базах WoS та Scopus. Дисципліну «Комп'ютерна графіка» викладає доц. Удовиченко О.М., є кандидатом педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 Теорія та методика професійної освіти (тема дисертації «Підготовка майбутніх учителів інформатики до професійної діяльності засобами електронних освітніх ресурсів»), має публікації, які індексуються, зокрема у базах WoS та Scopus, є автором монографії та навчального посібника «Основи веб-технологій та веб-дизайну». Усі викладачі пройшли підвищення кваліфікації, значна частина у закордонних закладах освіти, мають публікації у фахових виданнях, що входять до переліку фахових видань України та/або наукометричних баз Scopus та Web of Science. Проте у доц. Петренка С.І. є тільки одна публікація, що пов'язана з дисципліною «Інформатика у початкових класах». На думку ЕГ, викладачі ОП Середня освіта (Інформатика) мають достатній науково-педагогічний досвід та професійну кваліфікацію, необхідних для забезпечення досягнення програмних цілей та результатів навчання. На сайті кафедри інформатики є сторінки з профілями кожного викладача (<https://fizmat.sspu.edu.ua/vikladachi-kaf-inf>). Кожен викладач кафедри інформатики має профілі в Google академії, Scopus, Web of Science.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору НПП регламентується відповідним Порядком (<https://bit.ly/3GkDsTX>). Відповідно до нього оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб сайті Університету та у друкованих засобах масової інформації. У СумДПУ імені А.С. Макаренка слідкують за дотриманням вимог Ліцензійних умов, зокрема пп.37-38. Це було підтверджено на зустрічі з менеджментом ЗВО. Під час проведення конкурсного добору враховуються освіта (дипломи про вищу освіту та присудження наукових ступенів), підвищення кваліфікації, результати за попередній термін контракту. Рейтингове оцінювання розміщено на сторінці ЗВО (<https://sspu.edu.ua/reitynhu>). На думку ЕГ, процедури конкурсного добору НПП у СумДПУ імені А.С. Макаренка є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП Середня освіта (Інформатика).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У СумДПУ імені А.С. Макаренка функціонує Рада роботодавців (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/rada-robotodavtsiv>), функції та завдання якої прописані у розділі 2 відповідного Положення (<https://bit.ly/3GkDxHf>). До складу розробників та рецензентів ОП входять представники роботодавців (Зиміна Л.О. – вчитель інформатики, КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №10; Руденко Ю. О. – кандидат педагогічних наук, вчитель-методист, голова циклової комісії бухгалтерії, фінансів та інформаційних технологій, Сумський коледж економіки і торгівлі; Котлярова Ю. О. – директор КУ «Міський міжшкільний навчально-виробничий комбінат» Сумської міської ради). Залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу відбувається шляхом організації різних видів практики студентів у ЗЗСО та участі в обговоренні ОП. Позитивною практикою є проведення на фізико-математичному факультеті різних заходів за участю представників міського та обласного відділів освіти (<https://fizmat.sspu.edu.ua/nauka/festyval>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До проведення гостьових лекцій запрошуюються директори шкіл, вчителі-методисти і вчителі інформатики-випускники ЗВО та ІТ-фахівці. Зокрема, було проведено такі гостьові лекції: «Медична інформатика» участі в обговоренні ОП. Позитивною практикою є проведення на фізико-математичному факультеті різних заходів за участю представників міського та обласного відділів освіти (<https://fizmat.sspu.edu.ua/nauka/festyval>). (Н.Тутова, викладач інформатики та математики фахового медичного коледжу (<https://bit.ly/3EhbN4t>)), «Актуальні проблеми сучасної школи» (Н.Педяш, директор КУ Сумська загальноосвітня школа № 23, м. Суми Сумської обл. (<https://fizmat.sspu.edu.ua/component/content/article/8-news/57-vidkrita-lektsiya-vid-stejkgolderiv?Itemid=101>));

«Преваги та недоліки спеціалізації Full Stack розробників» (Д.Безуглий, Web Desing Sun (IG Global) (<https://bit.ly/2Zu5bkA>). Гостьова лекція «Особливості навчання учнів візуальному програмуванню» від В. Макарової (вчитель інформатики, вчитель II категорії КУ Сумської спеціалізованої школи № 29) запланована на листопад 2021 року. До навчального процесу на ОП залучено як сумісника Ю.Руденко (кандидата педагогічних наук, вчителя-методиста, голову циклової комісії бухгалтерії, фінансів та інформаційних технологій, Сумський коледж економіки і торгівлі), яка залучена до викладання дисципліни «Цифрове середовище ЗЗСО».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Згідно Положення про підвищення кваліфікації (<https://bit.ly/3be2V3k>) НПП зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію. СумДПУ імені А.С.Макаренка сприяє цьому через: надання можливості проходити стажування як у вітчизняних ЗВО, так і в закордонних; надання фінансової підтримки для наукових відряджень; проведення безоплатних курсів підвищення кваліфікації в галузях ІТ, психології, іноземної мови. Тематика стажування викладачів кафедри інформатики, як правило, стосується теорії та методики навчання інформатики та відповідає потребам самих викладачів і сприяє якості викладання освітніх компонентів й оновленню їх змісту. Аналіз Таблиці 2 показав, що значна частина НПП (зокрема, О.Семеніхіна, О.Удовиченко, Е.Дегтярьова, М.Друшляк) проходила стажування у закордонних закладах освіти. Крім стажування, НПП беруть активну участь у науково-практичних та науково методичних заходах різного рівня, під час яких відбувається професійний розвиток викладачів університету. На підвищення рівня викладання впливають і захисти дисертацій НПП, зокрема Петренко С.І (2018 р.), Бондаренко Ю.А. (2018 р.), Удовиченко О.М. (2018 р.), Семеніхіна О.В. (2020 р.), Друшляк М.Г. (2020 р.). Позитивним моментом є підвищення кваліфікації шляхом проходження НПП курсів на різних платформах, зокрема Prometheus.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система стимулювання розвитку викладацької майстерності у СумДПУ в основному регламентується Положенням про преміювання працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://bit.ly/3jAVKXe>), у якому визначено головні критерії оцінки НПП для преміювання. Викладачі, які у загальному рейтингу НПП посідають перших 20% місць, отримують різноманітні заохочення. Згідно консолідованого рейтингу за 2020-2021 н.р. серед НПП, задіяних на ОП Середня освіта (Інформатика) такими є, зокрема Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г., Юрченко А.О., Удовиченко О.М. ЗВО преміює НПП за присудження наукового ступеня. Це було також підтверджено під час спілкування з академічним персоналом. У СумДПУ імені А.С.Макаренка розроблені й інші Положення, за якими унормовується різноманітні заходи стимулювання. Вони є складовими Колективного договору (<https://bit.ly/3vTjdl0>, додатки 4, 11, 12).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація НПП, задіяних на ОП Середня освіта (Інформатика), відповідає ОК, які вони викладають. Роботодавці беруть активну участь в організації та реалізації освітнього процесу. Заклад вищої освіти застосовує різні способи матеріального та нематеріального стимулювання професійної та академічної активності викладачів. Кількісним показником науково-педагогічної активності є консолідований рейтинг всіх викладачів університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

В окремих НПП низька публікаційна активність у межах забезпечення деяких ОК, тому рекомендуємо підвищити їх публікаційну активність у межах забезпечення відповідних ОК на ОП Середня освіта (Інформатика).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями Критерію 6 (професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання; ЗВО стимулює систематичне підвищення рівня наукової та викладацької майстерності викладачів; до організації та реалізації ОП залучаються роботодавці). Виявлені недоліки щодо низької публікаційної активності окремих НПП у межах забезпечення деяких ОК, суттєво не впливають на якість освітньої програми, оскільки є рекомендаціями щодо її покращення. Критерій 6 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час проведення акредитації експертна група пересвідчилась у реальному використанні спеціальних матеріально-технічних ресурсів, які необхідні для викладання дисциплін на ОП Середня освіта (Інформатика). Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом онлайн огляду матеріально-технічної бази університету. Для реалізації даної ОП у СумДПУ імені А.С. Макаренка наявні такі матеріально-технічні ресурси: актові зали університету; зала засідань «Макаренківська родина»; Smart Hub для проведення зустрічей, конференцій та самостійної роботи студентів; музей зоології; лекційні аудиторії (146, 276 та інші), що обладнані екранами та проекторами; 6 комп'ютерних класів, що обладнані персональними комп'ютерами з ліцензійним програмним забезпеченням (пакет OS Windows, MS Office, Corel Draw, Adobe Photoshop, Maple), маркерними дошками та підключенням до інтернету; соціально-побутова інфраструктура (стадіон, басейн, ігрова зона, гімнастичні зали та декілька спортивних зал для секційних занять, їдальня та буфет на першому поверсі центрального корпусу університету, гуртожитки, наукова бібліотека із читальними залами з безоплатним доступом до підручників, наукових видань та журналів, включаючи доступ електронних джерел та ресурсів. ЗВО приділяє велику увагу оновленню матеріально-технічної бази. Так під час спілкування із адміністрацією університету було повідомлено, що придбано новий комп'ютерний клас з потужним апаратним забезпеченням, даний факт був підтверджено під час огляду МТБ. Наукова бібліотека університету має розвинуту інфраструктуру з гарно оснащеними читальними залами, доступом до електронних ресурсів та зон для самостійної роботи здобувачів вищої освіти з власними ПК, що на думку ЕГ може позитивно впливати на досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. У бібліотеці є достатньо методичної літератури для опанування студентами кожного з ОК, проте останнім часом викладачами використовується система Moodle, куди завантажуються е-джерела та лінки на потрібні е-ресурси. Навчально-методичне забезпечення ОП складається з програм НД, робочих програм, презентацій до лекцій, завдання до практичних/лабораторних робіт, індивідуально-дослідні завдання, розроблених викладачами кафедри інформатики та інших кафедр. На думку експертної групи, наявні матеріально-технічні ресурси в повній мірі забезпечують можливість реалізації освітньої програми Середня освіта (Інформатика) у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інтерв'ювання фокусних груп (здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, керівництво і менеджмент ЗВО, адміністративний персонал, науково-педагогічні працівники) дало змогу встановити, що доступ усіх учасників освітнього процесу до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО, необхідних для навчання і наукової діяльності в межах ОП, є безоплатним, а саме: спортивні зали, Наукова бібліотека, їдальня тощо. Також створені умови для користування безоплатним доступом до інформаційних ресурсів: електронна бібліотека (<https://lib.sspu.edu.ua/library/DocSearchForm>), користування Wi-Fi доступом до глобальної мережі, наявність читальних зал, репозитарій (<http://repository.sspu.sumy.ua/>) тощо. Це підтверджено під час огляду матеріально-технічного забезпечення та спілкування у фокус-групах. У електронній бібліотеці наявні ресурси освітніх компонентів, репозитарій кваліфікаційних робіт, вільний доступ до мережі Internet. Науково-педагогічні працівники мають доступ до міжнародних баз наукової літератури. Для реалізації освітнього процесу за даною освітньою програмою у здобувачів є доступ до електронних ресурсів, який здійснюється, як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі. На сайті Наукової бібліотеки СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://library.sspu.edu.ua/>) є можливості для пошуку необхідних матеріалів в електронному каталозі, замовлення на комплектування, замовлення консультацій, літератури, електронної доставки документів та перевірки на плагіат. Досить корисною та зручною функцією на сайті Наукової бібліотеки є «Віртуальна бібліографічна довідка» (<https://library.sspu.edu.ua/virtualna-bibliografichna-dovidka/>), що створена для виконання запитів віддалених користувачів Наукової бібліотеки. У всіх учасників освітнього процесу є доступ до електронного каталогу бібліотеки (<https://lib.sspu.edu.ua/library/DocSearchForm;jsessionid=65FEFD26B29AF6298588051815416F87>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Зустріч із представниками студентського самоврядування (студентський ректорат) та здобувачами вищої освіти на ОП Середня освіта (Інформатика) засвідчила, що умови навчання у цілому забезпечують можливості для задоволення потреб та інтересів студентів. Адміністрація ЗВО та факультету завжди дослуховується до пропозицій здобувачів ВО щодо покращення організації освітнього процесу. До цього процесу активно долучаються і працівники кафедри інформатики. Після спілкування зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що на постійній основі проводяться опитування студентів стосовно їхніх потреб, інтересів та рівня їх задоволеності (<https://fizmat.sspu.edu.ua/info-stud-inf>), а після аналізу результати обговорюються на Вчених радах факультетів та університету. Членам експертної групи була продемонстрована у дії університетська система дистанційного навчання та система Moodle, якими користуються студенти та викладачі. Представники адміністративних та сервісних підрозділів ЗВО проінформували про інструменти організаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти. ЗВО надає можливість отримати консультації психолога, також працює анонімний телефон «Довіри для студентів» та телефон довіри (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/zapobihannia-terozyzmu>). Окрім цього, студенти можуть задовільнити свої творчі інтереси під час участі та організації низки університетських та студентських заходів. Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися комісією, переважно відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. Після проведення акредитаційної експертизи, спілкування із фокус-групами та аналізу ресурсів СумДПУ імені А.С. Макаренка експертна група зробила висновок, що освітнє середовище є цілком безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення студентів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у СумДПУ імені А.С. Макаренка шляхом створення психологічної служби університету (<https://sspu.edu.ua/universytet/pro-universytet/psychologichna-sluzhba>), представники якої проводять тематичні бесіди, тренінги, навчальні семінари, надають кваліфіковану допомогу у вирішенні особистісних та навчальних проблем та проводять анонімні психологічні тестування та профспілки студентів, що реалізується через звернення за відповідною заявою до голови профспілкового комітету та юридичної клініки (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_yuridichnu_kliniku_sumdpu_184f9.pdf). Однак під час інтерв'ювання здобувачів ВО було виявлено, що студенти є недостатньо проінформовані щодо процедури та можливості отримання матеріальної допомоги. Комунікація студентів із адміністрацією ЗВО та НПП щодо організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедри, деканату та/або через офіційний сайт СумДПУ імені А.С. Макаренка, веб-сторінки факультету, відділ соціальної та культурно-масової роботи та студентського ректорату у соціальних мережах. Після зустрічі зі здобувачами вищої освіти за даною ОП стало відомо, що інформаційно-консультативна та освітня підтримка також реалізується через систему дистанційного навчання та систему Moodle, оскільки це є зручним ресурсом для спілкування з викладачами, а також обміну та одержання додаткової інформації. Під час спілкування із здобувачами вищої освіти було підтверджено, що більшість студентів повною мірою задоволені інформаційною підтримкою (89,3%) та повністю задоволені освітньою, консультативною, психологічною та соціальною підтримкою в університеті, про що свідчать і результати опитування студентів «Щодо якості освіти».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Створені у СумДПУ імені А.С. Макаренка умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, організаційно-технічні умови, які передбачають облаштування пандусами усі навчальні корпуси та гуртожитки університету та інформаційно-консультативні (Лабораторія проблем інклюзивної освіти (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/nauka/bondarenko_1adf2.pdf), психологічна служба (<https://sspu.edu.ua/universytet/pro-universytet/psychologichna-sluzhba>)). Вищевикладене свідчить про комплексність підходу та увагу керівництва університету до створення належного середовища для підтримки людей з особливими освітніми потребами, у тому числі й на цій ОП. Також розроблено і затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/XEFaf10>) та Порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/DEFakKs>). З усього вище зазначеного, експертна група може зробити висновок, що Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, щоб вони мали рівні можливості на реалізацію права на навчання та повноцінну соціалізацію.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів у разі конфліктних ситуацій на ОП регламентуються Статутом СумДПУ імені А.С. Макаренка (<http://surl.li/rnqt>) та Положенням про розгляд скарг та звернень громадян у СумДПУ імені А.С. Макаренка (<http://surl.li/aolgs>). З метою протидії корупції з 1 вересня 2020 року у Сумському державному педагогічному університеті А.С. Макаренка запроваджено посаду фахівця із питань протидії корупції (<http://surl.li/mcby>) та наявний окремий розділ на сайті університету <http://surl.li/mcby>, де є можливість повідомити про корупцію та ознайомитись процедурою запобігання та протидії корупції у ЗВО. Також здобувачі мають змогу залишити своє звернення у скриньках довіри, які розміщені у навчальних корпусах університету. На зустрічі із експертною групою представники студентського самоврядування та представники здобувачів вищої освіти стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було, проте експертна група рекомендує розробити та опублікувати низку внутрішніх нормативно-правових документів щодо політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій та на постійній основі інформувати студентів щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією, оскільки за результатами опитування здобувачів «Щодо якості освіти» переважна більшість студентів (71,4%) зазначили, що чітко розуміють процедуру врегулювання конфліктних ситуацій, а 25% зазначили, що розуміють процедуру частково.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами у контексті даного критерію є наявність сприятливого морально-психологічного клімату у ЗВО, власна система дистанційного навчання та електронний кабінет студента. Підвищена увага до умов навчання осіб з особливими освітніми потребами, можливість дистанційного навчання за потреби. Забезпеченість потреб студентів даної ОП матеріально-технічною базою та ресурсами. Автоматизація бібліотечних процесів та організація доступу до електронного каталогу. Безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Позитивною практикою є те, що під час адаптації першокурсників (за ініціативи студентського самоврядування) організовується квест, де завданнями передбачено знайти служби, що покликані врегульовувати конфліктні ситуації та ознайомлювати студентів із процедурами врегулювання та наявністю «Путівника абітурієнта та першокурсника» задля соціальної адаптації студентів в університеті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час роботи експертна група з'ясувала, що конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) в межах ОП не було, а в університеті діють служби, покликані на врегулювання такого роду ситуацій. Однак експертна група звернула увагу на відсутність внутрішніх нормативно-правових документів щодо політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією), а також на недостатнє інформування студентів щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій і отримання матеріальної допомоги. Виходячи з цього, експертна група рекомендує активніше проводити роз'яснювальну роботу щодо цих процедур.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями даного критерію. До того ж, враховуючи певну узгодженість за певними підкритеріями, наявність сильних (власна система дистанційного навчання та електронний кабінет студента, наявність «Путівника абітурієнта та першокурсника» задля соціальної адаптації студентів в університеті) та слабких сторін (відсутність внутрішніх нормативно-правових документів щодо політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій, недостатнє інформування студентів щодо процедур врегулювання конфліктних ситуацій та отримання матеріальної допомоги), голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за даною освітньою програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Загальні політики та процедури ЗВО щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм зафіксовані у Положенні про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf), Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishchoi_osviti), Положенні про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_or_ff69e.pdf). Зокрема, Положення про ОП у СумДПУ імені А.С. Макаренка містить розділ 3. «Порядок відкриття освітньої програми» та розділ 4. «Моніторинг, зміна та закриття освітніх програм». Наразі дану ОП регулярно переглядають та оновлюють у частині всіх компонентів, а діючу та затверджену ОП переглядають наприкінці кожного календарного року із залученням усіх стейкхолдерів освітнього процесу. З метою удосконалення або модернізації ОП у розділі із переліком освітніх програм можна вносити необхідні зміни чи доповнення (<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2021-rik>). На ОП Середня освіта (Інформатика) у 2021 році відбулося вдосконалення у зв'язку з прийнятим Професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» та наявністю пропозицій від стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Отримання зворотного зв'язку від студентів у межах ОП Середня освіта (Інформатика) відбувається шляхом проведення періодичних анонімних студентських опитувань (оцінювання якості освіти, оцінювання роботи НПП, оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти, якості та об'єктивності системи оцінювання, організації практики), аналіз яких здійснюється Центром забезпечення якості вищої освіти, а результати впливають на зміст та організацію навчання. За результатами інтерв'ювання адміністративного персоналу ЗВО та представників студентського самоврядування стало відомо, що здобувачі вищої освіти залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення якості вищої освіти через членство представників студентського самоврядування у Вчених радах факультетів та університету та Комісії якості з академічної доброчесності. Це дає їм змогу надавати та обговорювати пропозиції щодо організації та поліпшення якості навчального процесу, що також передбачено Положенням Студентського ректорату (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriadvannia.pdf>) та Статутом СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf). Однак, під час спілкування із представниками студентського ректорату та здобувачами було з'ясовано, що вони є досить пасивними у процесі періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Задля залучення зовнішніх стейкхолдерів та роботодавців у СумДПУ імені А.С. Макаренка була створена Рада роботодавців (<https://sspu.edu.ua/university/zahalna-informatsiia/rada-robotodavtsiv>), Експертна рада стейкхолдерів (<https://fizmat.sspu.edu.ua/homepage/steikkholders>) та Асоціація випускників, партнерів та друзів (<https://bit.ly/3jDe16h>). Під час спілкування із роботодавцями, експертна група переконалася у залученні роботодавців до засідань кафедри та робочих груп стейкхолдерів. У зустрічах беруть участь директори шкіл, вчителі інформатики та інших ЗВО. За результатами інтерв'ювання стало зрозуміло, що роботодавці частково залучені до процесу перегляду освітньої програми. Також представники роботодавців залучаються до обговорення та рецензування даної освітньої програми. Окрім цього, на сайті ЗВО створений окремий розділ із анкетною для роботодавців (<https://sspu.edu.ua/anketa-robotodavtsia>). Зокрема, у ході спілкування Прошкін В.В. зазначив, що він не був залучений до розробки даної ОП, проте при її перегляді та оновленні був запрошений на засідання кафедри та надавав рекомендації щодо узгодження формулювання результатів навчання із прийняттям Професійного стандарту вчителя, збільшення обсягу математичної підготовки, формування вмінь комп'ютерного моделювання для реалізації міжпредметних зв'язків інформатики з іншими дисциплінами, перенесення ОК «Історія інформатики» у блок вибіркового курсу (пр. №7 від 25.02.20 р. та №8 від 30.03.21р.). В ході бесіди Руденко Ю.О. повідомила, що теж надавала рекомендацію під час засідань кафедри та рецензування ОП (пр. №8 від 30.03.21р.) щодо зменшення обсягу ОК «Англійська мова». Дана рекомендація була врахована, адже у проєкті ОП на вивчення англійської мови було відведено 18 кредитів, а у затвердженій ОП - 12. Також Руденко Ю.О. зазначила, що брала участь в обговоренні даної ОП і як член Ради роботодавців, що функціонує в ЗВО. Крім того, слід зауважити, що пропозиція Котлярової Ю.О. (директора КУ «Міський міжшкільний навчально-виробничий комбінат» Сумської міської ради) щодо збільшення обсягу практичної підготовки майбутніх учителів інформатики основної школи, яка

відображена у рецензії на ОП, була врахована (у ОП за редакцією 2019 року на практичну підготовку виділено 18 кредитів, за редакцією 2020 року 22,5 кредита, а за редакцією 2021 року - 30 кредитів). Побажання та пропозиції здобувачів ВО також враховуються при оновленні ОП, зокрема під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що під час анкетування здобувачі освіти висловлювали пропозиції щодо зміни виду практичної підготовки з позашкільної роботи (пр. №7 від 25.02.20 р.) та збільшення обсягу дисципліни «Олімпіадні задачі з інформатики та ІТ» (пр. №5 від 29.12.20р.). Під час вивчення документів було встановлено, що усі пропозиції стейкхолдерів та зауваження, було враховано та відображено в оновленій ОП, яка затверджена 31 травня 2021р.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Спілкування з викладачами та випускниками показало, що в університеті ведеться практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми Середня освіта (Інформатика). Було з'ясовано, що інформація щодо кар'єрного шляху випускників ведеться здебільшого представниками відділу працевлаштування, професійної освіти та додаткових платних послуг (<https://sspu.edu.ua/viddil-pratsevlashtuvannia-profesiino-tehnicnoi-ostvity-ta-dodatkovykh-platnykh-posluh>). Кожного року проводяться Дні факультету та науково-практичні конференції, де випускники презентують власний професійний досвід та інноваційні методики. На сайті університету є окремий розділ «Анкета випускника», на якій висвітлено декілька варіантів анкет для заповнення (<https://sspu.edu.ua/anketa-vipusknika>). Беручи до уваги всю інформацію отриману під час інтерв'ювання НПП, випускників та роботодавців і інформацію, яка наведена у звіті самооаналізу, експертна група зробила висновок, що у СумДПУ імені А.С. Макаренка наявний чіткий процес збору інформації від випускників для перегляду та оновлення ОП та врахування інформації щодо їхнього кар'єрного шляху. Окрім цього комунікація із випускниками підтримується науково-педагогічними працівниками під час практики в школах, «Педагогічного фестивалю» та щорічного Форуму випускників «Ярмарок вакансій».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідні процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка відслідковує та врегульовує Центр забезпечення якості вищої освіти. Інформація отримана в результаті аналізу передається на розгляд кафедри та групи розробників освітньої програми Середня освіта (Інформатика). Для усунення недоліків, що були зумовлені дистанційним навчанням, було налагоджено механізм комунікації із викладачами. Окрім системи Moodle, було прийнято рішення створити канал комунікації викладачів і студентів у месенджерах. Також було доповнено перелік вибіркових дисциплін такими, що пов'язані із відео-монтажем та СММ-технологіями. З інтерв'ювання студентів, викладачів, адміністративного персоналу, представників роботодавців та інших стейкхолдерів, експертна група прийшла до висновку, що заклад вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки та їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО взяв до уваги рекомендації експертних груп, висновки ГЕР та рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за результатами акредитацій інших ОП. Під час проведення дистанційної акредитаційної експертизи було з'ясовано, що студентів та викладачів даної ОП було залучено до участі та написання грантових програм. Експертна група звернула увагу на бажання гаранта ОП, адміністрації та НПП вдосконалюватися та працювати у напрямку покращення ОП та освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно з інформацією, наданою адміністративним та науково-педагогічним персоналом, в СумДПУ імені А.С. Макаренка здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Ця система базується на таких основних показниках, як політика закладу і процедури забезпечення якості, періодичний перегляд та моніторинг навчальних програм, забезпечення якості викладацького складу; навчальні ресурси; інформаційні системи; публічність інформації. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ переконалася, що підрозділи, які забезпечують функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, працюють злагоджено та ефективно з урахуванням визначених завдань, а робота усієї академічної спільноти спрямована на створення навчального середовища, у якому зміст освітніх програм, можливості та засоби навчання відповідають цілям внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу. Учасники академічної спільноти також залучаються до

процедур внутрішнього забезпечення якості через опитування, обговорення робочих програм ОК на засіданнях кафедри, обговорення ОП на засіданнях науково-методичної ради факультету та вченої ради університету. У ЗВО діє Центр забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка, який двічі на рік здійснює моніторинг якості освітнього процесу, що було підтверджено під час зустрічі із адміністративним персоналом та сконцентрований на визначенні принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти. Позитивною практикою в університеті є започаткування проєкту «Агенти якості» (<http://surl.li/ahhpu>), який дозволяє залучити здобувачів освіти до підвищення якості освітнього процесу та популяризації академічної доброчесності. Крім того, кожен бажаючий має можливість надати зауваження та пропозиції на електронну пошту кафедри інформатики inform@sspu.edu.ua щодо проєкту освітньої програми (<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2021-rik>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми. Наявність нормативно-методичних роз'яснень правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП. Позитивною практикою є проєкт «Агенти якості», що було ініційовано представниками студентського самоврядування та здобувачів ВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Після спілкування із фокус-групами членами експертної групи було встановлено, що студенти та представники органів студентського самоврядування є дещо пасивними в обговоренні змісту ОП та її удосконаленні. Тому ЕГ рекомендує більш активно залучати здобувачів вищої освіти до перегляду ОП та висловлення пропозицій щодо її змісту.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма Середня освіта (Інформатика) має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями Критерію 8 (ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, внутрішня система забезпечення якості освітньої програми спрямована на забезпечення якісного рівня освітнього процесу та ОП, представники роботодавців залучені до процесу періодичного перегляду ОП тощо). Виявлені недоліки (недостатке залучення здобувачів вищої освіти та представників ОСС до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості) не впливають на якість освітньої програми, тому експертною групою було прийнято рішення оцінити Критерій 8 за Рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група встановила, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними на сайті Сумського державного педагогічного університету, а також є чіткими, зрозумілими та визначаються документами, вказаними у звіті самоаналізу: Статут Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (<https://cutt.ly/MEFa9Ah>), Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://bit.ly/3jEvU4J>). Експертна група зробила висновок, що усі необхідні документи оприлюднені на офіційному сайті СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua>) у відповідному розділі «Документація» (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/dokumentatsiia>) та

перебувають у відкритому доступі. Також в університеті було розроблено Путівник абітурієнта та першокурсника, задля адаптації студентів у ЗВО <https://online.fliphtml5.com/sqayj/tiqd/#p=1>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У необхідний термін ЗВО оприлюднило на сайті проект ОП (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/opp/20211005_162108_751e6.pdf). Під час спілкування із стейкхолдерами було з'ясовано, що університет долучає їх до перегляду проекту та внесення зауважень та пропозицій, що розміщені на сайті університету (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/opp/20211005_162155_ae1b0.pdf) та рецензії від роботодавців (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/opp/20211005_161948_f5394.pdf). Також на сторінці із розміщеним проектом наявна електронна адреса inform@sspu.edu.ua для внесення пропозицій та зауважень.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО опублікована затверджена вченою радою освіти програма Середня освіта (Інформатика) (https://fizmat.sspu.edu.ua/images/kaf_informatiki/october2021/OPP/opp_014_2021_bakalavri_f81d1.pdf). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Обсяг інформації по освітній програмі Середня освіта (Інформатика), що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка і на ОП Середня освіта (Інформатика). Позитивною практикою є ініціатива студентів створити Путівник абітурієнта та першокурсника, що містить необхідну інформацію про структуру, освітній процес та досягнення Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, а також оприлюднення таблиці із пропозиціями стейкхолдерів на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Після аналізу усіх ресурсів, спілкування із стейкхолдерами освітнього процесу, експертна група не може зазначити про наявність слабких сторін за даним критерієм.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками Критерію 9. Враховуючи наявність низки сильних сторін та унікальних практик у даному критерії (створений Путівник абітурієнта та першокурсника, що містить необхідну інформацію про структуру, освітній процес та досягнення ЗВО; наявна електронна адреса на сайті університету та кафедри для внесення стейкхолдерами пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення ОП; на сайті університету міститься таблиця із пропозиціями стейкхолдерів, в якій відображені зміни в ОП на поточний навчальний рік; достатня прозорість та публічність основних нормативних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес у ЗВО) експертна група дійшла висновку, що дана ОП та освітня діяльність за цією програмою цілком відповідають Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Махомета Тетяна Миколаївна

Члени експертної групи

Кобильник Тарас Петрович

Гомбалецька Поліна Андріївна